

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 562/2012-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. B., R., zastúpeného advokátom JUDr. L. T., R., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 6 Ústavy Slovenskej republiky postupom Obvodného oddelenia Policajného zboru V. vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-1454/VM-DS-2011, ako aj postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. Tp/309/2012 v súvislosti s vydaním príkazu na preskúmanie jeho duševného stavu z 20. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2012 doručená sťažnosť A. B. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Obvodného oddelenia Policajného zboru V. (ďalej len „obvodné oddelenie“) vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-1454/VM-DS-2011, ako aj postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom

pod sp. zn. Tp/309/2012 v súvislosti s vydaním príkazu na preskúmanie jeho duševného stavu z 20. februára 2012 (ďalej len „príkaz na preskúmanie duševného stavu“).

Sťažovateľ vo vzťahu k namietanému porušeniu jeho v petite sťažnosti označených základných práv obvodným oddelením opísal relevantný skutkový stav uvádzajúc, že:

„Dňa 25. 11. 2011 bolo povereným príslušníkom policajného zboru V. začaté trestné stíhanie v bode č. 1 pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zákona a v bode č. 2 pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona, v zmysle ust. § 199 ods. 1, Tr. poriadku.

Dňa 20. 12. 2011 mi bolo podľa § 206 ods. 1, Tr. poriadku vznesené obvinenie, v bode 6.1 za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a v bode č. 2 za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Toto ustanovenie § 206 Tr. por. vychádza z ústavnej zásady, že nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť osobnej slobody inak, ako zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý upravuje zákon (čl. 17 ods. 2 ústavy a § 2 ods. 1, Tr. por.). Vznesenie obvinenia je dôležitým procesným úkonom, ktorým sa proti určitej osobe začína trestné stíhanie za konkrétny skutok, ktorý je trestným činom, a súčasne sa určuje procesné postavenie v trestnom konaní ako obvineného. Od tohto momentu možno proti tejto osobe použiť prostriedky, ktoré poskytuje Trestný poriadok proti obvinenému. Na druhej strane si táto osoba môže uplatňovať práva, ktoré jej prislúchajú ako obvinenému. Osoba sa stáva obvineným vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, a nie až okamihom jeho oznámenia. Povinnosťou policajta je po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia toto uznesenie ihneď oznámiť obvinenému a doručiť ho do 48 hodín prokurátorovi. Napriek týmto zákonným ustanoveniam Tr. poriadku mi poverený príslušník PZ neoznámil túto závažnú skutočnosť a v rozpore s mojím procesným postavením ma 2 dni po vznesení obvinenia vypočul v procesnom postavení svedka t. j. dňa 22. 12. 2011 o 14.30 hod. Ani po tomto mojom nezákonnom výsluchu mi nebolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia avšak aj napriek tomu boli so mnou vykonávané procesné úkony ktoré zákon spája jedine s obvineným.“

K namietanému postupu okresného súdu v súvislosti s vydaním príkazu na preskúmanie duševného stavu sťažovateľ uvádza, že „20. 02. 2012 vydal Mgr. R. N., sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Dunajská Streda, na základe žiadosti povereného príslušníka policajného zboru V., príkaz na preskúmanie môjho duševného stavu v zmysle ust. § 148 ods. 2 Tr. poriadku s poukazom na ust. čl. 17 ods. 7 Ústavy SR a to napriek tomu, že zákon pripúšťa vykonať takýto procesný úkon a takéto obmedzenie osobnej slobody jedine s obvineným čo som v tom čase nebol a navyše v rozpore so záväznými pokynmi prokurátorky OP DS zo dňa 31. 01. 2012 som nebol stále vypočutý v procesnom postavení obvineného čím boli závažným spôsobom porušené moje práva v dôsledku čoho som sa nemohol účelne brániť spôsobom, ktorý mi to zákon umožňuje“.

Napokon sťažovateľ uviedol, že 24. mája 2012 mu „bola policajtni Obvodného oddelenia policajného zboru v R. na základe dožiadania povereného príslušníka Obvodného oddelenia policajného zboru V., obmedzená moja osobná sloboda, následne som bol odvezený do Psychiatrickej liečebne... a tu som bol hospitalizovaný za účelom preskúmania môjho duševného stavu. V uvedenom zariadení mi boli odopreté akékoľvek práva a bol som tu proti svojej vôli 3 dni bez akejkoľvek možnosti informovať o tejto skutočnosti moju rodinu, podotýkam v tom čase stále v procesnom postavení svedka. V zmysle príkazu na preskúmanie duševného stavu som sa mal podrobiť ambulantnému vyšetreniu duševného stavu čo v praxi trvá len pár hodín a nie 3 dni. Až po príchode mojej matky p. R. B. som bol z tejto liečebne prepustený.“.

Vzhľadom na to, že poverený príslušník obvodného oddelenia sťažovateľovi nedoručil uznesenie o vznesení obvinenia sp. zn. ČVS: ORP-1454/VM-DS-2011, „hoci... bol dva dni po tom v rozpore s týmto Uznesením vypočúvaný stále v procesnom postavení svedka“, a zároveň okresný súd „neskúmal či sú splnené zákonné podmienky na vydanie príkazu na prešetrenie môjho duševného stavu, nakoľko takýto príkaz je sudca pre prípravné konanie oprávnený vydať jedine voči obvinenému, čo ja som v tom čase nebol“, je sťažovateľ toho názoru, že „boli tým porušené... [jeho] základné práva a slobody upravené v čl. 17, ods. 2, 6, Ústavy Slovenskej republiky. Za porušenie základného práva (slobody) považujem to, že som bol v rozpore z Uznesením Obvodného oddelenia

policajného zboru V. dva dni po jeho vydaní vypočutý v procesnom postavení svedka avšak boli voči mne uplatňované ustanovenia Tr. poriadku, ktoré zákon spája výlučne len s obvineným no aj napriek tomu mi neboli priznané procesné práva obvineného v dôsledku čoho som sa nemohol obvineniam účelne a hlavne zákonne brániť. Navyše som bol nezákonne pozbavený osobnej slobody, ktorú mi garantuje čl. 17. ods. 2, Ústavy SR a proti svojej vôli nezákonne po dobu troch dní držaný v Psychiatrickej liečebni...“.

V závere sťažnosti sťažovateľ uviedol, že sťažnosť ústavnému súdu podal z dôvodu, že „o ochrane... označeného základného práva (slobody) nerozhoduje iný súd“, a ďalej poukazuje na to, že „pri uplatnení ochrany základného práva... využil všetky právne prostriedky (Sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, Žiadosť o preskúmanie postupu policajta, Žiadosť o prešetrenie postupu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti), ktoré... právne predpisy na... [jeho] ochranu poskytujú“, a tým „splnil podmienku... v § 53 ods. 1 zákona... č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky...“.

Zákonom ustanovenú lehotu (§ 53 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov) na podanie sťažnosti... dodržal, pretože od nezákonného obmedzenia... [jeho] osobnej slobody a následného vyšetrenia duševného stavu do dňa podania tejto sťažnosti neuplynuli dva mesiace.“.

Na základe uvedeného sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo A. B... na osobnú slobodu upravené v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Obvodného oddelenia policajného zboru V. vedenom pod sp. zn. ORP-1454/VM-DS-2011 a postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. Tp/309/2012, bolo porušené.

2. Konaním Obvodného oddelenia policajného zboru V. a postupom Okresného súdu Dunajská Streda došlo k porušeniu základných práv a slobôd A. B... zaručených v čl. 17 ods. 2, 6 Ústavy Slovenskej republiky.

3. *A. B... priznáva finančné zadosťučinenie 3.000,- €..., ktoré sú Obvodné oddelenie policajného zboru V. a Okresný súd Dunajská Streda povinní A. B. vyplatiť solidárne do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.*

4. *A. B... priznáva trovy právneho zastúpenia v sume 323,48 € (slovom tristodvadsaťtri EUR 48 centov), ktoré sú povinní zaplatiť solidárne Obvodné oddelenie policajného zboru V. a Okresný súd Dunajská Streda na účet advokáta...“*

Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania veci vyžiadal vyjadrenie obvodného oddelenia aj okresného súdu k sťažnosti, pričom umožnil sťažovateľovi zaujať k nim stanovisko (sťažovateľ túto možnosť nevyužil). Zaslané vyjadrenia neobsahovali žiadne informácie, ktoré by mali význam pre rozhodnutie ústavného súdu v tejto veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon...

Podľa čl. 17 ods. 6 ústavy zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno prevziať osobu do ústavnej zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu. Takéto opatrenie sa musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tomto umiestnení rozhodne do piatich dní.

II.1 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených základných práv postupom obvodného oddelenia

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 6 ústavy postupom obvodného oddelenia najmä v súvislosti s neoznámením, že bolo proti nemu vznesené obvinenie, taktiež tým, že bol vypočutý v procesnom postavení svedka dva dni potom, ako bolo proti nemu vznesené obvinenie, a napokon nedoručením uznesenia o vznesení obvinenia ku dňu podania sťažnosti.

Ešte predtým, ako sa ústavný súd začne zaoberať materiálnou stránku veci, je vždy povinný preskúmať procesné náležitosti sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a predpoklady, sa ňou môže ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky. Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je jej subsidiarita. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná,

ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

To znamená, že sťažnosť možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že „využil všetky právne prostriedky (*Sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, Žiadosť o preskúmanie postupu policajta, Žiadosť o prešetrenie postupu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti*), ktoré... právne predpisy na... [jeho] ochranu poskytujú. Tým... splnil podmienku ustanovenú v § 53 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.“. Zároveň k sťažnosti pripojil aj fotokópiu podania označeného ako „*Žiadosť o preskúmanie postupu povereného príslušníka PZ*“ zo 6. júla 2012 adresovanú Okresnej prokuratúre D.

(ďalej len „okresná prokuratúra“). Jej obsahom je v zásade totožná argumentácia ako v sťažnosti podanej ústavnému súdu, čo sa týka namietaného postupu obvodného oddelenia v súvislosti s nedoručením uznesenia o vznesení obvinenia, jeho výsluchom ako svedka dva dni po vznesení obvinenia, ako aj jeho umiestnením v zdravotníckom zariadení z dôvodu preskúmania jeho duševného stavu.

Ustanovenie § 210 Trestného poriadku upravuje okrem iného aj práva obvineného kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prietahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo v skrátanom vyšetrovaní. Žiadosť obvineného môže bezpochyby smerovať aj proti takým nedostatkom vo vyšetrovaní, ktoré spočívajú v tvrdení, že policajt nepostupoval v okolnostiach daného prípadu v súlade so zákonom.

Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť. Ak prokurátor zistí v postupe policajta nedostatky, môže ich odstrániť sám alebo dať na to pokyn policajtovi.

Podľa § 230 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

Podľa § 230 ods. 2 Trestného poriadku je prokurátor pri výkone tohto dozoru okrem iného oprávnený

a) dávať záväzné pokyny na postup podľa § 197, vyšetrovanie a skrátané vyšetrovanie trestných činov a určovať lehoty na ich vybavenie; také pokyny sú súčasťou spisu,

b) vyžadovať od policajta spisy, dokumenty, materiály a správy o stave konania vo veciach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, na zistenie, či policajt včas začal trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje,

c) zúčastniť sa na vykonávaní úkonov policajta, osobne vykonať jednotlivý úkon alebo aj celé vyšetrovanie, alebo skrátané vyšetrovanie a vydať rozhodnutie v ktorejkoľvek

veci; pritom postupuje podľa tohto zákona; proti takémuto rozhodnutiu prokurátora je prípustná sťažnosť rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,

d) vrátiť vec policajtovi na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania s pokynmi a určovať lehotu na ich doplnenie; o vrátení veci upovedomí obvineného a poškodeného,

e) zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami; pri uznesení o zastavení trestného stíhania, prerušení trestného stíhania alebo o postúpení veci to môže urobiť do 30 dní od ich doručenia; ak rozhodnutie policajta nahradil vlastným rozhodnutím inak, než na podklade sťažnosti oprávnenej osoby, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,

f) odňať vec policajtovi a prikázať ju inému, a to aj miestne nepríslušnému policajtovi, alebo urobiť opatrenie, aby vec bola prikázaná inému policajtovi alebo policajtom.

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ požiadal okresnú prokuratúru o „*preskúmanie postupu povereného príslušníka PZ*“.

Ústavný súd konštatuje, že citované ustanovenia Trestného poriadku predstavujú v prípade sťažovateľa právne prostriedky nápravy, ktorými sa môže domáhať preskúmania zákonnosti postupu obvodného oddelenia v predmetnej veci, pokiaľ sa s jeho postupom nestotožnil. Žiadosť o preskúmanie postupu policajta zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa nimi zaoberať, vybaviť ich a spôsob vybavenia oznámiť žiadateľovi, a tak dosiahnuť účinnú nápravu vzhľadom na právomoc prokurátora záväzným pokynom nariadiť prijatie efektívnych opatrení v namietanej veci, ak by dospel k záveru, že označený postup obvodného oddelenia bol v rozpore so zákonom.

V danom prípade sťažovateľ predtým, ako podal ústavnému súdu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, postupoval v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a obrátil sa na príslušnú prokuratúru (pričom postup okresnej prokuratúry v sťažnosti nenamieta, pozn.), avšak nevyčkal na vybavenie svojej žiadosti okresnou prokuratúrou, v kompetencii

ktorej bolo, aby preskúmala ním napádané pochybenia obvodného oddelenia a prijala účinné opatrenia.

V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z doterajšej judikatúry ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (napr. II. ÚS 63/2011, III. ÚS 150/2012, IV. ÚS 209/2012).

Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepredstavuje právny prostriedok nápravy, ktorý by bolo možné využiť súčasne popri iných prostriedkoch nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy dôjde k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (IV. ÚS 21/02).

Preto, iba za predpokladu, že sťažovateľ využil všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody a nebol s ich uplatnením úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť je v tejto časti pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany jeho základných práv neprípustná, a preto ju z tohto dôvodu odmietol (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a čl. 127 ods. 1 ústavy) bez toho, aby sa zaoberal opodstatnenosťou v nej uvedených námietok (teda možným porušením základných práv sťažovateľa postupom obvodného oddelenia).

Ústavný súd napokon uvádza, že neušlo jeho pozornosti, že sťažovateľ v petite sťažnosti označil ako porušovateľa svojich základných práv obvodné oddelenie, avšak

namietaný zásah bol realizovaný Obvodným oddelením Policajného zboru R., proti ktorému sťažnosť nesmeruje.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania. V sťažnosti je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011), keď navyše znenie petitu sťažnosti vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa nemá ústavný súd dôvod spochybňovať.

V nadväznosti na to ústavný súd uvádza, že z popisu skutkového stavu a z písomných dokladov predložených sťažovateľom vyplýva, že o namietanom porušení v petite sťažnosti označených práv by sa dalo uvažovať len v súvislosti s postupom Obvodného oddelenia policajného zboru R.

II.2 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených základných práv postupom okresného súdu

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Sťažovateľ taktiež namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 6 ústavy postupom okresného súdu v súvislosti s vydaním príkazu na preskúmanie jeho

duševného stavu. Proti okresnému súdu namieta, že vydal príkaz na preskúmanie jeho duševného stavu podľa § 148 ods. 2 Trestného poriadku s poukazom na čl. 17 ods. 7 ústavy bez toho, aby si overil, či sťažovateľovi bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia, pričom sťažovateľ od jeho doručenia odvíja svoje postavenie ako obvineného argumentujúc, že vyšetriť duševný stav podľa citovaných ustanovení možno iba u obvineného.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, podľa ktorého, ako už bolo uvedené, nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, ústavný súd uvádza, že postupom okresného súdu v súvislosti s vydaním príkazu na vyšetrenie duševného stavu sťažovateľa nenaznačuje možnosť dospieť k záveru o porušení označeného základného práva. Predmetný príkaz okresného súdu vydaný v zmysle § 148 ods. 2 Trestného zákona sa totiž mohol vzťahovať iba na ambulantné vyšetrenie sťažovateľa (teda na vyšetrenie bez obmedzenia osobnej slobody), a nie na jeho pozorovanie v zdravotníckom ústave. Z § 148 ods. 3 a 4 Trestného poriadku je zrejmé, že na vyšetrenie duševného stavu v zdravotníckom ústave sa vyžaduje rozhodnutie formou uznesenia, ktoré vydá príslušný súd, resp. sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora, pričom proti takémuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Sťažovateľ je taktiež toho názoru, že namietaným postupom okresného súdu došlo aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 6 ústavy, podľa ktorého zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno prevziať osobu do ústavnej zdravotnej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu. Takéto opatrenie sa musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tom rozhodne do piatich dní. Predmetný článok odkazuje na zákon, ktorým je v tomto prípade Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“), a to konkrétne na konanie o prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti podľa § 191a – § 191g. Napadnutý postup okresného súdu sa netýkal konania upraveného v § 191a – § 191g OSP. Okresný súd vydal príkaz na vyšetrenie duševného stavu sťažovateľa (ako už bolo uvedené) podľa § 148 ods. 2 Trestného poriadku s poukazom na čl. 17 ods. 7 ústavy,

podľa ktorého skúmanie duševného stavu osoby obvinenej z trestného činu je možné iba na písomný príkaz súdu.

Ústavný súd preto konštatuje, že z uvedených dôvodov neexistuje taká príčinná súvislosť medzi napadnutým postupom okresného súdu a základnými právami podľa čl. 17 ods. 2 a 6 ústavy, ktorá by zakladala možnosť vysloviť ich porušenie po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal z dôvodu, že rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2012